

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Науково-навчальний інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Фінанси малого бізнесу»
на 2020-2021 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	1 курс, 2 семестр (набір вересень 2020 р.)
Освітня програма/спеціалізація	«Фінанси і кредит», «Фінанси, банківська справа та страхування»
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Прізвище, ім'я та по-батькові НПП, який веде дану дисципліну	к.е.н Тимошенко Оксана Валеріївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи
Науковий ступінь і вчене звання	(0532) 50-91-71
Посада	ovt.timoshenko@gmail.com
Контактний телефон	згідно розкладу навчальних занять
Електронна адреса (або персональний сайт)	очне консультування – згідно розкладу; онлайн консультування – електронною поштою в робочі дні з 8 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰
Дні занять:	к.е.н Тимошенко Оксана Валеріївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи
Консультації:	(0532) 50-91-71
Сторінка дистанційного курсу:	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета	формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок з питань організації економічної діяльності суб'єктів малого бізнесу, її фінансового забезпечення, особливостей фінансового механізму управління економічною діяльністю малого підприємництва на основі чинної нормативно-правової бази з урахуванням особливостей оподаткування, фінансування та кредитування підприємств малого бізнесу в умовах відповідного державного регулювання.
Тривалість	3 кредитів ЄКТС / 90 годин (лекції 16 год., практичні заняття 20 год., самостійна робота 54 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: тестування, виконання завдань самостійної роботи, виконання поточних модульних робіт Підсумковий контроль: ПМК.
Базові знання	Наявність знань з фундаментальних та професійно орієнтованих дисциплін «Основи фінансів», «Фінанси підприємств», «Фінансова статистика», «Фінансовий аналіз».
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p>ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.</p> <p>ПР19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.</p> <p>ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.</p> <p>ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	<p>ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК12. Здатність працювати автономно.</p> <p>СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансовий ринок, банківська система та страхування).</p> <p>СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати професійні рішення в сфері фінансів, банківської справи та страхування і брати відповідальність за них.</p> <p>СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми (лекції)	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Особливості управління фінансами малого бізнесу, вартість бізнесу та його фінансове забезпечення.		
ТЕМА 1. Основи фінансів малого бізнесу.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце і роль малого бізнесу в розвитку економіки. 2. Майбутнє малого бізнесу в Україні. 3. Критерії оцінки ефективності малого бізнесу. 4. Вибір бізнес-ідеї. 5. Форми державної підтримки малого підприємництва.
ТЕМА 2. Оцінка вартості бізнесу.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, зміст та призначення оцінки вартості бізнесу та основні її види. 2. Характеристика переваг та недоліків методів оцінки вартості бізнесу. 3. Формалізація порядку оцінки бізнесу при його купівлі або продажу. 4. Карта факторів зростання вартості бізнесу.
ТЕМА 3. Фінансове планування.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	<p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і значення фінансового планування діяльності підприємств малого бізнесу. 2. Характеристика форм і видів фінансових планів у малому бізнесі. 3. Модель бізнес-плану та характеристика його функцій. 4. Основні складові бізнес-плану та їх зміст 5. Карта фінансових обґрунтувань в бізнес-плані. 6. Операційний аналіз як метод оцінки показників фінансового плану малого підприємства.
ТЕМА 4. Фінансування малого бізнесу.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної	<p>Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансового забезпечення підприємств малого бізнесу та його методи. 2. Джерела утворення власних грошових коштів підприємств малого бізнесу.

	роботи; тестування	3. Організаційно-правові форми функціонування підприємств малого бізнесу та їх вплив на прийняття фінансових рішень. 4. Джерела мобілізації позикових коштів підприємствами малого бізнесу. 5. 5. Форми державної та недержавної фінансової підтримки ведення малого бізнесу.
Модуль 2. Оподаткування, інвестування та управління підприємницькими ризиками.		
ТЕМА 5. Оподаткування малого бізнесу.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Сила та напрями впливу податків на підприємницьку діяльність. 2. Характеристика видів податків, що сплачують суб'єкти малого підприємництва. 3. Податковий тягар для суб'єктів малого підприємництва та методи його визначення . 4. Сутність та порядок дії спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва . 5. Податкове планування та необхідність його здійснення на підприємствах малого бізнесу.
ТЕМА 6. Інвестиційні рішення в малому бізнесі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Поняття, зміст та види інвестицій у малому бізнесі. 2. Принципи інвестиційної діяльності. Закон інвестицій. 3. Методи оцінки інвестиційних проєктів. 4. Порядок визначення економічного терміну використання й оптимального часу заміщення основних засобів малого підприємства.
ТЕМА 7. Підприємницькі ризики і страхування в малому бізнесі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Тематика індивідуальних аналітичних навчально-дослідних завдань 1. Сутність та причини виникнення підприємницьких ризиків 2. Види ризиків у малому бізнесі 3. Функції підприємницьких ризиків 4. Методи управління ризиками у малому бізнесі. 4. Необхідність, сутність та види страхування підприємницьких ризиків

Інформаційні джерела

1. Бердинець М. Д. Фінансовий менеджмент у малому бізнесі [текст] навч. посіб. / М. Д. Бєдринець, А. В. Сурженко. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 352 с.
2. Колесникова Л. А, Мальный и средний бизнес: эволюция понятий и проблема определений / Колесникова Л. А., Колесников А.Н. // Вопросы экономики. – 2016. – № 7. – С. 24-35.
3. Вовк В. М. Особливості аналізу фінансової звітності суб'єктів малого підприємництва [Електронний ресурс] / В. М. Вовк, Ю. О. Кирдей // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. - 2018. - Вип. 3. - С. 39-49.
4. Івасечко Т. В. Міжнародний досвід фінансово-кредитної підтримки розвитку малих підприємств [Електронний ресурс] / Т. В. Івасечко, О. В. Новікова // Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури. - 2018. - № 3. - С. 144-148.
5. Прокопенко Н. С. Проблеми фінансового забезпечення розвитку малого підприємництва в Україні [Електронний ресурс] / Н. С. Прокопенко, М. О. Скорик // Економіка і управління. - 2017. - № 3. - С. 109-114.
6. Пантелєєва Н. М. Розвиток малого та середнього підприємництва в Україні: тренди та інновації фінансування [Електронний ресурс] / Н. М. Пантелєєва, К. О. Пантелєєва, М. А. Чмир // Фінансовий простір. - 2019. - № 1. - С. 117-129.
7. Гриценко Л. Л. Методи і методики аналізу фінансового стану: особливості використання для малих підприємств [Електронний ресурс] / Л. Л. Гриценко, І. М. Боярко, К. Ю. Шамкало // Вісник Університету банківської справи. - 2019. - № 2-3. - С. 108-115.
8. Різник В. В. Фінансовий механізм інноваційної діяльності малих підприємств / В. В. Різник, О. В. Калмиков // Економічний вісник університету. - 2020. - Вип. 44. - С. 195-202.

9. Організація виробничої та маркетингової діяльності малого і середнього бізнесу : монографія / за наук. ред. д.е.н., професора, академіка АЕНУ К. С. Жадька. – Дніпро : УМСФ, 2019. – 224 с.
10. Лекції з дисципліни Економіка малого бізнесу: для студентів ступеня «бакалавр» / О.В. Роженко; М-во освіти і науки України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, каф. підприємництва і торгівлі. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. – 234 с.
11. Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура [Текст] : навч. посібник / В. М. Колот, І. М. Репіна, О. В. Щербина. – 3-тє вид. – Київ : Вид-во КНЕУ, 2010. – 444 с.
12. Фастовець А. А. Фінанси малого бізнесу : навч. посібник / А. А. Фастовець, І. В. Фисун. – Київ : Кондор, 2013. – 302 с.
13. Фисун І. В. Фінанси малого бізнесу [Електронний ресурс] : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / І. В. Фисун. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ.
14. Фінанси підприємств : навч. посібник / за ред. Г. Я. Аніловської, І. Б. Висоцької. – Львів: ЛьвДУВС, 2018. – 440 с.
15. Фінанси підприємств : практикум : навчальний посібник / Л. Л. Гриценко, О. В. Дейнека, І. М. Боярко. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2015 – 285 с.
16. Фінанси різних форм бізнесу : навч. посіб. / Н. Г. Пігуль, О. В. Дейнека, Н. А. Дехтяр, О. В. Люта. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 337 с
17. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / за заг. ред. І. О. Школьник [І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека та ін.] – Київ : Центр навчальної літератури, 2016. – 368 с.

Нормативно-правові акти:

1. Господарський Кодекс України [Електронний ресурс] : від 8 лип. 2010 р. №436-IV із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. – Назва з екрана.
2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : від 02 груд. 2010 р. № 2755-VI із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. – Назва з екрана.
3. Про акціонерні товариства [Електронний ресурс] : Закон України від 17 вер. 2008 р. № 514-VI із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>. – Назва з екрана.
4. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] : Закон України від 7 груд. 2000 р. № 2121-III із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>. – Назва з екрана.
5. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16 липн. 1999 р. № 996-XIV із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Назва з екрана.
6. Кодекс України з процедур банкрутства [Електронний ресурс] : Законодавство України від 18 жовт. 2018 р. № 2597-VIII із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>. – Назва з екрану.
7. Кодекс України з процедур банкрутства [Електронний ресурс] : Законодавство України від 18 жовт. 2018 р. № 2597-VIII із змінами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. дані. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>. – Назва з екрану.
8. Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо державної податкової служби і у зв'язку з проведенням адміністративної реформи в Україні: Закон України від 04.07.2013 р. № 404-VII із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/404-18>.
9. Про господарські товариства [Електронний ресурс] : Закон України від 19 вересня 1991р. № 1576-XII із змінами та доповненнями / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>.
10. Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку операцій з похідними фінансовими інструментами в банках України [Електронний ресурс] : Постанова Правління Національного банку України від 31 серпня 2007р. № 309 із змінами та доповненнями / Національний банк України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0153500-18#Text>
11. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті [Електронний ресурс] : Постанова Національного банку України від 21 січня 2004р. № 22 із змінами та доповненнями / Національний банк України. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0377-04>
12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013р. № 73 : із змінами та доповненнями / Міністерство фінансів України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
13. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність» [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фінансів України від 27 червня 2013р. № 628 із

змiнами та доповненнями / Міністерство фiнансiв України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.

14. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського облiку 29 "Фiнансова звітнiсть за сегментами" [Електронний ресурс] : Наказ Міністерства фiнансiв України вiд 19 травня 2005 р. № 412 iз змiнами та доповненнями / Міністерство фiнансiв України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0621-05>

15. Про затвердження Положення про порядок реєстрацiї змiн до правил фондової бiржi щодо запровадження в облiг на фондовiй бiржi деривативiв [Електронний ресурс] : Рiшення Державної комiсії з цiнних паперiв та фондового ринку України вiд 04 серпня 2009р. № 884 iз змiнами та доповненнями – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0818-09>

16. Про iнвестицiйну дiяльнiсть [Електронний ресурс]: Закон України вiд 18 вересня 1991 року № 1560-ХП iз змiнами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. данi. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>. – Назва з екрана.

17. Про iнститути спiльного iнвестування [Електронний ресурс]: Закон України вiд 5 липня 2012 року № 5080-VI iз змiнами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. данi. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5080-17>. – Назва з екрана.

18. Про iпотечнi облiгацiї [Електронний ресурс]: Закон України вiд 22 грудня 2005 року № 3273-IV iз змiнами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. данi. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3273-15/page>. – Назва з екрана.

19. Про Нацiональний банк України [Електронний ресурс]: Закон України вiд 20 травня 1999 року № 679-XIV iз змiнами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. данi. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=679-14>. – Назва з екрана.

20. Про недержавне пенсiйне забезпечення [Електронний ресурс] : Закон України вiд 09 лип. 2003 р. № 1057-ХП iз змiнами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. данi. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>. – Назва з екрана.

21. Про платiжнi системи та переказ коштiв в Україні [Електронний ресурс]: Закон України вiд 05 квітня 2001 року № 2346-III iз змiнами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. данi. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>. – Назва з екрана.

22. Про страхування [Електронний ресурс] : Закон України вiд 07 бер. 1996 р. № 85/96-ВР iз змiнами та доповненнями / Законодавство України : [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. данi. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text>. – Назва з екрана.

23. Про цiннi папери та фондовий ринок [Електронний ресурс]: Закон України вiд 23.02.2006р. № 3480-IV iз змiнами та доповненнями / Законодавство України: [веб-сайт Верховної Ради України]. – Текст. данi. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>. – Назва з екрана.

Програмне забезпечення навчальної дисциплiни

Програмне забезпечення комп'ютерної пiдтримки вивчення навчальної дисциплiни «Фiнанси малого бiзнесу» передбачає:

1) виконання практичних завдань за окремими темами дисциплiни з використанням автоматизацiї доступу до баз даних i знань, а також розв'язання конкретних професiйних завдань. Практичнi завдання зроблено у середовищi MS Office (MSWord, MSExcel, MSAccess, MSPowerPoint), MSFrontPage, VBA, що простi у використаннi, мають зручний iнтерфейс користувача. Результати виводяться на екран монiтору, у разi необхiдностi - на принтер у виглядi тексту, таблиць тощо.

2) здiйснення тестового контролю знань студентiв за допомогою програмного засобу «OpenTest2.0». Тестування проводиться пiд час проведення занять (поточний контроль) i пiд час пiдсумкового контролю знань.

Полiтика вивчення навчальної дисциплiни та оцiнювання

Полiтика щодо термiнiв виконання та перескладання. Роботи, якi здаються iз порушенням термiнiв без поважних причин, оцiнюються на нижчу оцiнку (75% вiд можливої максимальної кiлькостi балiв за вид дiяльностi балiв). Перескладання модулiв вiдбувається iз дозволу провiдного викладача за наявностi поважних причин (наприклад, лiкарняний).

Полiтика щодо академiчної доброчесностi. Списування пiд час контрольних робiт та поточних тестiв забороненi (в т.ч. iз використанням мобiльних девайсiв). Мобiльнi пристрої дозволяється використовувати лише пiд час он-лайн тестування та пiдготовки практичних завдань в процесi заняття.

Полiтика щодо вiдвiдування. Вiдвiдування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, мiжнародне стажування) навчання може вiдбуватись в режимi он-лайн.

Полiтика зарахування результатiв неформальної освiти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання (відповідно до робочої програми навчальної дисципліни):

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1- 4). Відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу практичних занять (8 балів); виконання навчальних завдань (8 балів); доповіді з рефератами та їх обговорення (4 бал); тестування (8 балів); поточна модульна робота (12 балів)	56
Модуль 2 (теми 5-7) Відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (6 балів); обговорення матеріалу практичних занять (6 балів); виконання навчальних завдань (6 балів); доповіді з рефератами та їх обговорення (4 бал); тестування (6 балів); поточна модульна робота (9 балів)	44
Разом	100

Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни